Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 9 september 2015*

”Överklagande — Avtal om finansiellt unionsstöd till ett projekt inom området för sjukvårdssamarbete — Kommissionens beslut att återkräva en del av utbetalade förskott — Talan om ogiltigförklaring — Avvisning”

I mål C-506/13 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 11 september 2013,

Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE, Aten (Grekland), företrätt av E. Tzannini, dikigoros,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av S. Lejeune, i egenskap av ombud, biträdd av E. Petritsi, dikigoros, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger och F. Biltgen (referent),

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 24 februari 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: grekiska.

Dom

1 Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE (nedan kallat Lito) har yrkat att domstolen ska upphäva den av Europeiska unionens tribunal meddelade domen Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE/kommissionen (T-552/11, EU:T:2013:349) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom avvisade tribunalen Litos yrkande om ogiltigförklaring av en debetnota som utfärdats av Europeiska kommissionen den 9 september 2011, vilken avsåg återbetalningen av det belopp på 83 001,09 euro som utbetalats inom ramen för ett finansiellt unionsstöd, till ett projekt inom området för medicinskt samarbete (nedan kallad debetnotan) och biföll kommissionens genkäromål om förpliktande för Lito att betala det nämnda beloppet, jämte dröjsmålsränta.

Bakgrunden till tvisten

2 I punkterna 1–8 i den överklagade domen redogörs för bakgrunden till tvisten enligt följande:

”1 Sökanden [Lito] är en förlossningsklinik specialiserad på områdena obstetrik, gynekologi och kirurgi. Den ingår i ett konsortium som den 12 maj 2004 ingick avtal C510743, avseende ett projekt kallat Ward in hand (WIH) [(nedan kallat WIH-projektet)], med kommissionen … enligt vilket kommissionen förband sig att utge ekonomiskt stöd genom överföring i flera delbetalningar (nedan kallat avtalet). [WIH-]projektet inleddes den 1 maj 2004 och avslutades den 31 januari 2006. Inom ramen för [detta] projekt … har kommissionen betalat sökanden finansiellt unionsstöd om totalt 99 349,50 euro.

2 Enligt artikel 5.1 i avtalet ska belgisk rätt vara tillämplig på detta. I enlighet med dess artikel 5.2 ska dock tribunalen och, i fall av överklagande, Europeiska unionens domstol vara ensamt behöriga att pröva varje tvist mellan Europeiska unionen och konsortiemedlemmarna vad avser giltigheten, tillämpningen eller tolkningen av avtalet.

3 Genom en skrivelse av den 29 april 2009 informerade kommissionen sökanden om att den skulle blir föremål för en revision avseende dess deltagande i WIH-projektet. Det framgår av detta brev att sökanden i samband med utredningen särskilt skulle redovisa närvarolistor för de personer som var anställda inom ramen för projekt[et]. Vid revisionen som ägde rum den 4–6 augusti 2009 kunde sökanden inte uppvisa några närvarolistor med information om det antal arbetstimmar som personalen lagt ned och för vilka sökanden begärt ersättning.

4 Genom en skrivelse av den 20 oktober 2009 delgav kommissionen sökanden utkastet till revisionsrapport. I utkastet framhölls att närvarolistorna saknades. Sökanden bereddes möjlighet att yttra sig. Sökanden yttrade sig över utkastet till revisionsrapport genom e-postmeddelanden av den 13 och den 16 november 2009 och översände samtidigt närvarolistor avseende det arbete som ägnats åt WIH-projektet. Genom skrivelse av den 23 december 2009 till vilken fogats slutversionen av revisionsrapporten vidhöll kommissionen de slutsatser som formulerats i utkastet till revisionsrapporten.

5 Genom en skrivelse av den 25 oktober 2010 underrättade kommissionen sökanden om att ett indrivningsförfarande skulle inledas avseende 93 778,90 euro. Genom skrivelse av den 15 november 2010 begärde sökanden att kommissionen skulle ta del av och beakta dess tidigare inlämnade yttranden.

6 Genom en skrivelse av den 24 maj 2011, som skickats efter det att kommissionen granskat de bevis som framlagts av sökanden, godtog kommissionen att en ur personalen, M.V., hade deltagit i [WIH]-projektet och godkände redovisningen av det antal arbetstimmar som den anställda lagt ned på [detta] projekt … allt emedan kommissionen underströk att de i avtalet uppställda kraven vad avser detta inte var uppfyllda. Dessutom accepterade kommissionen redovisningen av

indirekta kostnader till ett belopp motsvarande 20 procent av de godkända direkta kostnaderna. Återbetalningsbeloppet nedsattes följaktligen till 83 001,09 euro. Sökanden yttrade sig häröver genom en skrivelse av den 17 juni 2011.

7 Kommissionen ansåg dock att sökandens svar inte tillfört några nya uppgifter som kunde styrka vilken arbetstid som lagts ned av resten av personalen inom ramen för [WIH-]projektet, och underrättade sökanden om sin slutliga bedömning genom en skrivelse av den 17 augusti 2011. Den 16 september 2011 framförde kommissionen slutligen [debetnotan] till sökanden enligt vilken klaganden skulle betala 83 001,09 euro senast den 24 oktober 2011 …

8 Genom en skrivelse av den 3 november 2011, som sökanden erhöll den 15 november 2011, erinrade kommissionen sökanden om sin fordran och underströk att en årlig ränta på 5 procent löpte på fordran, motsvarande 11,37 euro per dag som betalningen var försenad, vilket innebar att den upplupna räntan uppgick till 284,25 euro den 18 november 2011.”

Talan i målet vid tribunalen och den överklagade domen

3 Lito har genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 24 oktober 2011 väckt talan om ogiltigförklaring av debetnotan.

4 Inom ramen för sitt svaromål som inkom till tribunalens kansli den 13 januari 2012 inkom kommissionen med ett genkäromål om förpliktande för Lito att återbetala en del av det finansiella stöd som utbetalats inom ramen för WIH-projektet och att betala dröjsmålsränta.

5 Tribunalen fastslog i punkterna 17–31 i den överklagade domen att det av handlingarna i akten inte framgår att debetnotan var avsedd att ha bindande rättsverkningar som går utöver de som följer av avtalet och innebär utövande av offentliga maktbefogenheter som denna institution getts i egenskap av administrativ myndighet. Följaktligen ingick debetnotan inte bland de rättsakter mot vilka talan om ogiltigförklaring kan väckas enligt artikel 263 FEUF. Tribunalen avvisade därför Litos talan om ogiltigförklaring.

6 I punkterna 32–81 i den överklagade domen prövade tribunalen det genkäromål som väckts av kommissionen och som grundas på att Lito, enligt kommissionen, åsidosatt sina förpliktelser enligt avtalet, i synnerhet Litos skyldighet enligt artikel 14.1 a i de allmänna avtalsvillkoren om förande av närvarolistor och om registrering av den arbetstid som personalen lagt ner på WIF-projektet. Därefter biföll tribunalen genkäromålet.

7 Följaktligen förpliktades Lito att betala kommissionen ett kapitalbelopp på 83 001,09 euro, jämte ränta på 5 procent från den 25 oktober 2011 till dess att skulden betalats.

Parternas yrkanden i målet vid domstolen

8 Lito har yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen, avgöra målet i sak och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

9 Kommissionen har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta Lito att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

Den första grunden

Parternas argument

10 Lito har som första grund anfört att artikel 263 FEUF tillämpats felaktigt. Lito har gjort gällande att tribunalen har begått en felaktig rättstillämpning när den fann att kommissionen genom debetnotan endast gjorde gällande sina rättigheter enligt avtalet, då den borde ha konstaterat att den nämnda debetnotan var resultatet av utövandet av den senares offentliga maktbefogenheter. Debetnotan utgör en rättsakt vars lagenlighet ska prövas av unionsdomstolar inom ramen för en talan om ogiltigförklaring på grundval artikel 263 FEU, med hänsyn till att den utfärdades i syfte att utgöra en exekutionstitel i enlighet med artikel 299 FEUF.

11 I detta avseende erinrar Lito för det första om att kommissionen har förbehållit sig rätten att anta ett verkställbart beslut i den mening som avses i artikel 299 FEUF, i enlighet med artikel 19.5 i de allmänna villkoren i avtalet. Med tanke på att handlingen i fråga är tvetydig, vilket medgetts av tribunalen i punkt 29 i den överklagade domen, borde tribunalen under alla omständigheter ha prövat Litos talan för att upprätthålla företagets rätt att få sin sak prövad i domstol, vilken föreskrivs i artikel 47 första stycket i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

12 Även det faktum att det i debetnotan också förekommer en hänvisning till rätten att använda sig av förfarandet i artikel 299 FEUF borde ha föranlett tribunalen, i enlighet med principen om skydd för berättigade förväntningar, att ta upp Litos talan om ogiltigförklaring till prövning.

13 Lito har tillagt att genom att anse att den sista betalningsdag som ensidigt fastställts av kommissionen i debetnotan utgjorde den dag från vilken ränta löper, accepterade tribunalen indirekt, i punkterna 73 och 77 i den överklagade domen, att debetnotan utgör en exekutionstitel och inte utgör ett rent informativt dokument.

14 Kommissionen anser att den första grunden, som inte vilar på någon rättslig grund, ska avvisas. I andra hand gör kommissionen gällande att det inte längre kunde bestridas att debetnotan utgör en förberedande åtgärd av informativ karaktär som inte är en exekutionstitel, med beaktande av att tribunalen hänvisade till motiveringen i sitt beslut Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/kommissionen (T-353/10, EU:T:2011:589) och detta beslut vunnit laga kraft.

Domstolens bedömning

15 Som första grund har Lito i huvudsak anfört att tribunalen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att debetnotan inte har egenskaperna hos en rättsakt mot vilken talan kan väckas enligt artikel 263 FEUF.

16 Det framgår av fast rättspraxis att talan om ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF kan väckas mot alla akter – oavsett slag eller form – som har antagits av institutionerna och som är avsedda att ha sådana bindande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen, genom att klart förändra dennes rättsliga ställning (se även dom IBM/kommissionen, 60/81, EU:C:1981:264, punkt 9, och dom Internationaler Hilfsfonds/kommissionen, C-362/08 P, EU:C:2010:40, punkt 51).

17 En talan om ogiltigförklaring syftar till att säkerställa respekt för lagen vid tolkning och tillämpning av EUF-fördraget och det skulle således strida mot detta mål att tolka villkoren för upptagande av talan till sakprövning restriktivt och begränsa de akter mot vilka en sådan talan kan väckas till endast de kategorier av akter som nämns i artikel 288 FEUF (se även dom IBM/kommissionen, 60/81, EU:C:1981:264, punkt 8).

18 Unionsdomstolens behörighet att tolka och tillämpa bestämmelserna i fördraget är emellertid inte tillämpliga om klagandens rättsliga ställning har uppkommit inom ramen för ett avtalsförhållande som regleras av nationell lagstiftning som utsetts av de avtalsslutande parterna.

19 Om unionsdomstolen förklarade sig behörig att pröva talan om ogiltigförklaring av sådana rent avtalsrättsliga akter, skulle den riskera inte bara att urholka artikel 272 FEUF, som gör det möjligt att ge unionsdomstolarna domsrätt genom en skiljedomsklausul, utan också, i de fall där avtalet inte innehåller en sådan klausul, att utvidga domsrätten utanför de gränser som fastställs i artikel 274 FEUF, som anförtror nationella domstolar ordinarie behörighet att döma i tvister i vilka unionen är part (se även domen Maag/kommissionen, 43/84, EU:C:1985:328, punkt 26).

20 Av detta följer att föreliggandet av ett avtal mellan klaganden och en av institutionerna innebär att talan kan väckas vid unionsdomstolarna med stöd av artikel 263 FEUF endast om den angripna akten syftar till att skapa bindande rättsverkningar som ligger utanför avtalsförhållandet mellan parterna och som innebär utövande av offentliga maktbefogenheter som den avtalsslutande institutionen getts i egenskap av administrativ myndighet.

21 Om en institution, särskilt kommissionen, väljer att tilldela finansiellt stöd genom att ingå ett avtal i enlighet med artikel 272 FEUF, är den skyldig att inte gå utanför denna ram. Det åligger således kommissionen, inom ramen för relationen med dess avtalspartner, särskilt att undvika användningen av tvetydiga formuleringar som kan uppfattas av kontrahenterna som uttryck för ensidiga beslutsbefogenheter som går utöver avtalsbestämmelserna.

22 I förevarande fall, som tribunalen konstaterade i punkt 28 i den överklagade domen, framgår det inte av handlingarna i målet att kommissionen skulle ha utövat sina offentliga maktbefogenheter.

23 Vad i synnerhet gäller debetnotan, framgår det av punkterna 25 och 26 i den överklagade domen att den ligger inom ramen för avtalet, eftersom den gäller indrivningen av en skuld som har sin grund i bestämmelserna i avtalet. Debetnotan måste nämligen ses som en betalningsanmaning med angivande av förfallodag och betalningsvillkor, och den kan inte jämställas med en exekutionstitel, även om den nämner verkställighet i enlighet med artikel 299 FEUF som ett möjligt alternativ bland andra som kommissionen har till sitt förfogande i händelse av att gäldenären inte fullgör betalningen på den angivna förfallodagen.

24 Tribunalen gjorde således en riktig bedömning när den i punkt 28 i den överklagade domen konstaterade att debetnotan inte ger rättsverkningar som har sitt ursprung i myndighetsutövning, utan tvärtom måste anses vara oskiljbar från avtalsförhållandet mellan kommissionen och Lito.

25 Det framgår av ovanstående att tribunalen inte gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i punkt 30 i den överklagade domen då den fann att den inte kunde ta upp en talan enligt artikel 263 FEUF till prövning.

26 Det är viktigt att vidare understryka att oaktat att tribunalen i punkt 29 i den överklagade domen funnit att debetnotan är tvetydig, är rätten till ett effektivt domstolsskydd såsom den kommer till uttryck i artikel 47 första stycket i stadgan inte på något sätt påverkad. Såsom framgår av domstolens praxis har denna artikel nämligen inte som ändamål att ändra det i fördragen föreskrivna systemet för domstolsprövning, särskilt inte bestämmelserna om upptagande av talan som väckts direkt vid unionsdomstolarna, vilket även framgår av förklaringarna till denna artikel, vilka i enlighet med

artikel 6.1 tredje stycket FEU och artikel 52.7 i stadgan ska beaktas vid tolkningen av densamma (se dom Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 97, och beslut von Storch m.fl. mot BCE, C-64/14 P, EU:C:2015:300, punkt 55).

27 Vad gäller Litos argument avseende en påstådd överträdelse begången av tribunalen avseende principen om skydd för berättigade förväntningar, erinrar tribunalen om att möjligheten att göra gällande principen om berättigade förväntningar enligt fast rättspraxis stårr öppen för alla ekonomiska aktörer hos vilka en institution har väckt välgrundade förhoppningar om upprätthållandet av en befintlig situation (se även, Di Lenardo och Dilexport, C-37/02 och C-38/02, EU: C: 2004: 443, punkt 70 och där angiven rättspraxis). Lito har emellertid inte visat på vilket sätt kommissionen har gett upphov till sådana förväntningar i fråga om Litos rätt att väcka talan om ogiltigförklaring.

28 Argumentet om startdatum för dröjsmålsräntan, avseende punkterna 73–77 i den överklagade domen, kommer att prövas inom ramen för tredje grunden.

29 Av vad som ovan anförts följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

30 Som andra grund, avseende en felaktig rättstillämpning vid tillämpningen av begreppet felaktigt utbetalda beloppet, har Lito kritiserat tribunalen för att i punkterna 47–69 i den överklagade domen ha missuppfattat begreppet återbetalning av felaktigt utbetalade belopp i artikel 1376 i den belgiska civillagen (code civil belge) och som felaktigt tillämpat detta på omständigheterna i det aktuella fallet.

31 Lito anför att villkoren för tillämpning av artikel 1376 i den belgiska civillagen kräver ett inslag av uppsåt eller vårdslöshet, ett subjektivt rekvisit som inte är uppfyllt i detta fall. Dessutom är det relevanta datumet för bedömningen av om en betalning är felaktig det datum då betalningen mottogs, vilket i förevarande fall motsvaras av leveransen av WIH-projektet. Lito anser att underlåtenheten att uppvisa närvarolistor inte kan jämställas med en bristande leverans av projektet.

32 Lito anser att tribunalen begått ett fel då den i punkt 56 i den överklagade domen underkände närvarolistorna, vars äkthet bekräftas av att de bär företagets logotyp, som Lito upprättat i efterhand. Lito erinrar om att det till följd av fusionen med företagen i den aktuella koncernen var omöjligt att vid tidpunkten för revisionen återställa filer som skapats elektroniskt.

33 Vidare anför Lito att det var i god tro beträffande dess övertygelse om att kommissionen hade avstått från sina rättigheter, eftersom den inte hört av sig förrän nästan fem år efter leveransen av WIH-projektet.

34 Enligt kommissionen är det lämpligt att gemensamt analysera den andra, den fjärde till och med den sjätte och den åttonde grunden för att avvisa dem alla då de syftar till att få till stånd en ny bedömning av de faktiska omständigheterna och bevisningen, inte anger vilka delar som kritiseras och inte heller innebär någon kritik av den överklagade domen utan utgör en trogen återgivning av de grunder som redan åberopats i tribunalen.

35 I andra hand gör kommissionen gällande att det framgår av punkterna 56–59 i den överklagade domen att tribunalen inte förändrat eller missuppfattat innehållet i den ingivna bevisningen då den underkände närvarolistorna som inlämnats i efterhand av Lito, liksom de periodiska lägesrapporter som skickats till kommissionen under WIH-projektet, på grund av att de inte uppfyllde krav som ställs i avtalet.

Domstolens bedömning

36 Vad gäller tillämpningen av begreppet felaktigt betalade belopp, erinrade tribunalen, i punkterna 48–50 i den överklagade domen, om avtalsbestämmelser, särskilt artiklarna 13.1 första stycket och 14.1 a tredje stycket i de allmänna villkoren i avtalet, enligt vilka Lito var skyldigt att registrera de arbetstimmar som lags ner på WIH-projektet och att se till att dessa bestyrktes minst en gång per månad av en person som utsetts eller bemyndigats för detta ändamål.

37 Efter att i punkt 51 i den överklagade domen ha konstaterat vikten av åtagandena avseende de finansiella villkoren, fann tribunalen i punkterna 52 och 53 i den överklagade domen att det framgår av den slutliga revisionsrapporten att Lito inte hade registrerat arbetstiden i enlighet med avtalsbestämmelserna.

38 Tribunalen underkände i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen Litos argument om omöjligheten att inkomma med närvarolistor på grund av förekomsten av en fusion med ett annat företag. I detta avseende fastslog tribunalen att de närvarolistor som upprättats i efterhand av Lito inte var daterade eller bestyrkta av en person som utsetts för detta syfte – tvärtemot vad som uttryckligen anges i artikel 14.1 a i de allmänna villkoren i avtalet – och således inte kunde anses som bevis som styrker arbetstimmarna som lags ner på WIH-projektet.

39 Lito har också, inom ramen för den förevarande grunden, anfört samma argument som redan lagts fram i första instans, utan att visa på vilket sätt som tribunalen gjort en felaktig rättstillämpning i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen. Grunden ska därför avvisas i enlighet med domstolens fasta praxis (se dom Interporc/kommissionen, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punkt 16).

40 Det saknas vidare fog för Litos påstående att tribunalen missuppfatat begreppet återbetalning av felaktigt utbetalda belopp.

41 Faktum är att tribunalen inte kan anklagas för någon slags missuppfattning av bestämmelserna i belgisk rätt, vad avser dess bedömning, i punkt 64 i den överklagade domen, att uppvisande av närvarolistorna utgör ett krav som i sin helhet omfattas av avtalet, vars åsidosättande utgör ett avtalsbrott som kan leda till återbetalning av utbetalade förskott.

42 Härav följer att återbetalning av utbetalda belopp kan krävas oavsett datum för leveransen av WIH-projektet eller huruvida det subjektiva rekvisit som påstås gälla för sådan återbetalning enligt belgisk rätt är uppfyllt.

43 Vidare kan Lito, i enlighet med citerad praxis i punkt 27 i den förevarande domen, inte åberopa åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar i avsaknad av tydliga försäkringar från kommissionen avseende möjligheten att väcka talan om återbetalning av felaktigt utbetalade belopp.

44 Av vad som anförts följer att den andra grunden delvis ska avvisas och att den i övrigt inte kan leda till bifall för överklagandet.

Den tredje grunden

Parternas argument

45 Genom den tredje grunden kritiserar Lido tribunalen för att ha åsidosatt de grundläggande principerna i unionsrätten, i synnerhet rätten att yttra sig och rätten till en rättvis rättegång, genom att i punkterna 73–77 i den överklagade domen anse att Lito var skyldigt att betala dröjsmålsränta, utan

att beakta Litos argument enligt vilka debetnotan, som hade en rent informativ karaktär, inte kan betraktas som fastställande en betalningsfrist som om den överskrids skulle ge upphov till dröjsmålsränta.

46 Lito har anfört att kapitaliseringsdatumet för den nämnda räntan är rättsstridigt eftersom det ensidigt fastställdes av kommissionen i debetnotan – ett dokument som tribunalen klassificerat som ”informativt”. Lito har gjort gällande att tribunalen inte i tillräcklig mån har angett skäl för sin bedömning när det gäller räntesatserna och räntans kapitaliseringsdatum.

47 Kommissionen har erinrat om att tribunalen har ställt specifika frågor till parterna om räntan och har tagit hänsyn till de argument som lagts fram av parterna i sin bedömning.

Domstolens bedömning

48 Inledningsvis är det viktigt att erinra om att rätten att yttra sig inför domstol inte innebär att domstolen i sitt avgörande behöver ta ställning till samtliga påståenden som parterna framför. Denna rätt innebär tvärtom att domstolen, efter att ha hört de nämnda påståendena och har bedömt bevisningen, ska avgöra målet och ange skälen för sin dom (se även mål Schröder m.fl./kommissionen, C-221/97 P, EU:C: 1998:597, punkt 24, och Technische Glaswerke Ilmenau/kommissionen, C-404/04 P EU:C:2007:6, punkt 125).

49 Under dessa omständigheter ska det undersökas om tribunalen, avseende dröjsmålsräntan i punkterna 73–77 i den överklagade domen, har iakttagit dessa krav.

50 I detta hänseende bör det påpekas att tribunalen i punkterna 74–77 i den överklagade domen har tillämpat artikel 19.2 i de allmänna villkoren i avtalet. Som framgår i synnerhet av punkt 44 i den nämnda domen, föreskriver denna artikel att dröjsmålsränta löper från dagen efter det förfallodatum som kommissionen fastställt för betalning av det utestående beloppet och fram till kvällen det datum full betalning av hela beloppet erlagts. Vid utebliven betalning senast den dag som fastställts av kommissionen föreskriver den nämnda artikeln att det på det belopp som den andra parten är skyldig ska löpa ränta enligt den räntesats som anges i artikel 3.6 i dessa villkor, enligt vilken räntesatsen ska vara den som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpar på sina huvudsakliga återfinansieringstransaktioner, plus 3,5 procent.

51 Det är emellertid utrett att Lito inte i något skede av förfarandet har ifrågasatt giltigheten av dessa avtalsbestämmelser.

52 Vidare slog tribunalen, efter att i punkt 75 i den överklagade domen ha konstaterat att ränta skulle utgå med 1,5 procent, fast att den tillämpliga räntesatsen, mot bakgrund av det tillägg som skulle göras, uppgick till 5 procent och att den skulle löpa från och med den 25 oktober 2011, det vill säga dagen efter förfalldagen enligt debetnotan.

53 Det framgår av ovanstående att tribunalen tillämpade avtalsbestämmelserna korrekt, och att den motiverade sin dom tillräckligt.

54 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den tredje grunden.

Den fjärde grunden

Parternas argument

55 Som fjärde grund har Lito åberopat att tribunalen felaktigt tillämpat rättsliga kriterier vid bevisvärderingen. Lito har kritiserat tribunalen för att i punkterna 52–56 i den överklagade domen ha funnit att Lito inte skapat ett register över arbetstid och att närvarolistorna som lämnats in inte uppfyllde kraven i avtalet, trots att närvarolistorna som getts in i efterhand var utskrivna på företagets officiella brevpapper, vars äkthet bekräftas av företagets logotyp. Vid denna bedömning har tribunalen dragit felaktiga slutsatser, genom att missförstå innehållet i den bevisning som Lito ingett, liksom gjort sig skyldig till en felaktig rättslig kvalificering av bevisningen.

56 Tribunalen ansåg också felaktigt i punkterna 60–64 i den överklagade domen att ingivandet av korrespondensen mellan de personer som arbetade på WIH-projektet inte kunde styrka hur länge dessa faktiskt arbetade med projektet. Bevisvärdet av denna korrespondens framgår av att kommissionen grundade sig på denna korrespondens när den satte ned det belopp som den därefter krävde återbetalning av.

57 Lito anser att tribunalen begått fel också i punkt 61 i den överklagade domen, där tribunalen fann att det inte ankom på denna att söka efter bevis i bilagorna som lämnats in av Lito och som skulle kunna stödja Litos talan, trots att tribunalen i punkt 63 i denna dom drog slutsatsen att innehållet i dessa bilagor avser administrativa eller renodlat organisatoriska uppgifter.

58 Kommissionen gör gällande att tribunalens bedömning avseende stödberättigande kostnader är en bedömning av de faktiska omständigheterna som inte kan bli föremål för ny prövning av domstolen. Under alla omständigheter har tribunalen i punkt 61 i den överklagade domen korrekt bedömt att det inte kommer an på denna att söka efter bevis i en omfångsrik bilag som skulle kunna stödja Litos talan. Bilagan avsåg dessutom inte annat än vad som skulle levereras i WIH-projektet, vilka endast kan styrka fullgörandet av leveransen.

Domstolens bedömning

59 Inledningsvis är det lämpligt att underkänna de argument som riktas mot punkterna 52–56 i den överklagade domen, då dessa argument sammanfaller, genom att de avser en påstådd missuppfattning av bevisningen, med de som redan tagits upp inom ramen för den andra grunden och som underkänts i punkt 40 i denna dom.

60 Vad beträffar argumentet om bedömningen av bilagorna som tillhandahållits av Lito, kan det konstateras att Lito i huvudsak återger det argument som Lito anfört i första instans, såsom framgår av i synnerhet punkterna 61–63 i den överklagade domen.

61 Tribunalen fann emellertid att den inte var skyldig att i detalj analysera de omfångsrika bilagor som tillhandahållits av Lito, särskilt på grund av att dessa i alla fall inte kunde styrka den arbetstid som faktiskt ägnats åt WIH-projektet. Tribunalen tillade att den ingivna korrespondensen inte heller kan tillerkännas något bevisvärde på grund av att kommissionen godtagit arbetstid som registrerats för en av de anställda, eftersom en sådan omständighet saknar betydelse för frågan huruvida arbetstiden för de övriga anställda har styrkts med hjälp av det system för registrering av arbetstiden som föreskrivs i avtalet.

62 Det framgår av det ovan anförda att Lito genom sina argument bara kritiserar den slutsats som tribunalen har kommit till i punkterna 62 och 63 i den överklagade domen, och i själva verket syftar till att få en omprövning av ansökan såsom den framställdes till tribunalen, vilket ligger utanför domstolens behörighet (se mål Reynolds Tobacco m.fl./kommissionen, C-131/03 P, EU:C:2006:541, punkt 50).

63 Det är således uppenbart att detta argument ska avvisas.

64 När det gäller kritiken mot tribunalen avseende punkt 63 i den överklagade domen, föreligger det ingen motsättning i tribunalens resonemang, eftersom det inte är tribunalen som genomförde innehållsanalysen av de ingivna bilagorna, utan denna analys framgår av kommissionens uppgifter vilka inte ifrågasatts av Lito.

65 Av vad som anförts följer att den fjärde grunden delvis ska avvisas och att den i övrigt inte kan leda till bifall för överklagandet.

Den femte grunden

Parternas argument

66 Den femte grunden avser en felaktig rättstillämpning av tribunalen vid bedömningen av närvarolistornas rättsliga betydelse.

67 Lito har gjort gällande att även om alla företag är skyldiga att upprätta periodiska rapporter för att beskriva varje anställds och varje enhets arbetstid vad avser WIH-projektet, kan en sådan skyldighet dock inte leda till att det genomförda arbetet försvinner. Detta skulle utgöra en oproportionerlig skyldighet och vara otillbörligt. Eftersom begreppet periodisk rapport inte definieras vare sig i unionslagstiftningen eller i unionsrättspraxis, bör graden av precision som krävs av varje rapport baseras på specifika behov som bestäms från fall till fall.

68 Kommissionen har erinrat om att i avtal som avser program som får ekonomiskt stöd har mottagaren en juridisk skyldighet att noggrant registrera och redovisa kostnaderna och styrka att de berättigar till stöd. Kommissionen har i detta sammanhang understrukit att projektleveransen är helt oberoende av mottagarens skyldighet att styrka att kostnaderna är stödberättigande.

Domstolens bedömning

69 Till att börja med bör det noteras att Lito ånyo begränsar sig till att återge de argument som företaget anfört i första instans, vilket särskilt framgår av punkt 43 i den överklagade domen.

70 För det fall Lito kritiserar nämndens resonemang med åberopande av proportionalitetsprincipen, konstaterar domstolen att Lito likväl inte pekat ut något skäl i den överklagade domen som skulle stå i strid med denna princip.

71 Under sådana omständigheter kan inte domstolen utföra det uppdrag som åligger den i mål om överklagande och utföra sin legalitetskontroll (se dom Greinwald mot Wessang, C-608/12 P, EU:C:2014:394, punkt 28).

72 Den femte grunden ska följaktligen avvisas.

Den sjätte grunden

Parternas argument

73 Den sjätte grunden avser ett åsidosättande av rätten till en rättvis rättegång och förfaranderegler som garanterar rätten till försvar och jämlikhet i medel mellan parterna. Lito anför att tribunalen helt godtyckligt, i punkt 56 i den överklagade domen, fann att närvarolistorna som Lito ingett inte svarade mot de krav som fastställts i avtalsbestämmelserna och att, i punkt 63 i den överklagade domen, dessa närvarolistor inte styrkte den arbetstid som faktiskt lagts ned på WIH-projektet.

74 Kommissionen har ensidigt bedömt att de ingivna närvarolistorna inte styrker de utförda arbetstimmarna inom ramen för nämnda projekt och tribunalen har anslutit sig till kommissionens resonemang med hänvisning till avtalsbestämmelserna. Lito har härigenom hamnat i en ofördelaktig position jämfört med kommissionen, som i förevarande mål är både domare och part. Avtalsbestämmelserna är således otillbörliga och åsidosätter proportionalitetsprincipen.

75 Kommissionen anser att tribunalen, på grundval av avtalsbestämmelserna mellan parterna, korrekt har bedömt alla ingivna bevis, och att den därvid har iakttagit rätten till försvar, liksom rätten till jämlikhet i medel mellan parterna.

76 Vad gäller de påstått otillbörliga avtalsvillkoren och dessas åsidosättande av proportionalitetsprincipen, gör kommissionen gällande att dessa anklagelser framfördes för första gången i samband med överklagandet, och att de därför ska avvisas.

Domstolens bedömning

77 Vad avser den sjätte grunden som även den är riktad mot punkterna 56 och 63 i den överklagade domen, vilka redan har utgjort föremål för en bedömning inom ramen för den andra och den fjärde grunden, räcker det med att erinra om att tribunalen har beaktat den av Lito som bevis ingivna korrespondensen, men att den funnit att den inte räckt för att styrka den utförda arbetstiden i WIH-projektet i enlighet med avtalsbestämmelserna.

78 Tribunalen kan därför inte kritiseras för att ha fattat ett godtyckligt beslut i strid med kravet på en rättvis rättegång.

79 Vad gäller påståendet att avtalsbestämmelserna skulle vara oproportionerliga och otillbörliga, konstaterar domstolen att Lito inte under något tillfälle under processen har ifrågasatt giltigheten av de avtalsbestämmelser som är tillämpliga mellan parterna.

80 Då Lito i målet gör gällande att avtalsbestämmelserna är otillbörliga och strider mot proportionalitetsprincipen, inom ramen för det förevarande överklagandet, åberopar Lito för första gången inför domstolen en grund som Lito inte tagit upp inför tribunalen.

81 Domstolen är i ett mål om överklagande emellertid i princip endast behörig att pröva den rättsliga bedömningen av de grunder som har åberopats i den lägre instansen (se dom Sison/rådet, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 95 och där angiven rättspraxis).

82 Av vad som anförts följer att den sjätte grunden delvis ska avvisas och att den i övrigt inte kan leda till bifall för överklagandet.

Den sjunde grunden

Parternas argument

83 Med sin sjunde grund avseende felaktig rättstillämpning efter en bedömning av den rättsliga betydelsen av metoderna för utvärdering av utgifter, gör Lito gällande, efter att ha erinrat om de olika tillåtna modellerna för att fastställa de kostnader för vilka stöd kan erhållas, att debetnotan bör ogiltigförklaras eftersom metoden för att beräkna totalkostnaderna från vilka de schablonmässiga allmänna utgifterna ska dras av, inte beaktats.

84 Kommissionen anser att Litos argument inte kan ifrågasätta tribunalens resonemang i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

85 Det bör framhållas, såsom det framgår av punkt 42 i den överklagade domen, att kommissionens genkäromål i första hand grundade sig på Litos åsidosättande av artikel 14.1 a i avtalets allmänna villkor avseende Litos skyldighet att föra närvarolistor, och i andra hand det faktum att Lito felaktigt använt sig av metoden för beräkning av totala kostnader för beräkningen av indirekta kostnader som hänförts till WIH-projektet.

86 Efter det att tribunalen i punkt 47–64 i den överklagade domen slagit fast att genkäromålet skulle bifallas på den första grunden, fanns det inte anledning att pröva argumentet avseende beräkningsmetoden för totalkostnaderna.

87 Således ska Litos argument avseende bedömningen av utvärderingsmetodernas rättsliga betydelse lämnas utan avseende, eftersom den inte kan leda till att den överklagade domen upphävs.

88 Den sjunde grunden är således verkningslös och kan inte leda till bifall för överklagandet.

Den åttonde grunden

Parternas argument

89 Som åttonde grund, avseende maktmissbruk från kommissionens sida, har Lito anfört att tribunalen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning då den inte fann att kommissionens inställning utgjorde missbruk, med avseende på att kommissionen begärde återbetalning av de betalda beloppen, trots att den i sitt brev av den 24 maj 2011 medgett att WIH-projektet dragit nytta av ett varaktigt och effektivt arbete. Enligt Lito kan det faktum att Lito inte kunnat uppvisa närvarolistor i samband med revisionen inte likställas med en underlåten fullgörelse av den huvudsakliga skyldigheten enligt avtalet, vilken består i leveransen av WIH-projektet.

90 Kommissionen anser att avtalsbestämmelserna, som Lito frivilligt omfattas av genom att ha ingått avtalet, varken utgör missbruk eller strider mot proportionalitetsprincipen.

Domstolens bedömning

91 Lito har genom sin åttonde grund endast återgett de argument som företaget redan anfört vid tribunalen, utan att ange på vilka punkter som den överklagade domen ifrågasätts eller vilka specifika rättsliga argument som ligger till grund för yrkandet om upphävande av domen. Lito försöker således

genom denna grund i själva verket enbart att få till stånd en omprövning av den ansökan som ingetts till tribunalen, vilket faller utanför domstolens behörighet (se dom Eurocoton m.fl/rådet, C-76/01 P, EU:C:2003:511, punkt 46 och 47).

92 Sålunda ska den åttonde grunden avvisas.

93 Det saknas under alla omständigheter fog i sak för detta argument.

94 Enligt fast rättspraxis består maktmissbruk i att en gemenskapsinstitution utövar sina befogenheter uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för att uppnå andra mål än de som anges eller för att kringgå ett förfarande som särskilt föreskrivs i fördraget, i syfte att komma till rätta med situationen i det konkreta fallet (dom Förenade kungariket/rådet, C-84/94, EU:C:1996:431, punkt 69, dom Windpark Groothusen/kommissionen, C-48/96 P, EU:C:1998:223, punkt 52, och dom Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, punkt 75).

95 Maktmissbruk utgör således ett av de kriterier utifrån vilka unionsdomstolarna kan pröva lagenligheten av en angripen akt i ett mål om ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF (se dom Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, punkt 3).

96 I ett mål där talan väckts med stöd av artikel 272 FEUF kan sökanden däremot gentemot den institution som ingått avtalet enbart göra gällande att denna har åsidosatt avtalsbestämmelserna eller den lagstiftning som är tillämplig på avtalet (se dom kommissionen/Zoubek, 426/85, EU:C:1986:501, punkt 11).

97 Av detta följer att den grund som åberopats till stöd för överklagandet och som avser ett påstått maktmissbruk från kommissionens sida, vilken syftar till att tribunalen ska pröva den angripna rättsaktens lagenlighet utifrån bestämmelserna i fördraget, ska avvisas.

98 För det fall den åttonde grunden ska förstås så, att den avser att kommissionen agerat otillbörligt inom ramen för avtalsförhållandet mellan kommissionen och Lito, konstaterar domstolen emellertid att Lito inte vid något tillfälle under förfarandet har ifrågasatt varken tribunalens tolkning av avtalsbestämmelserna i punkterna 48–53 i den överklagade domen, eller kommissionens uppgifter om det belopp som den begärt återbetalning av, såsom framgår av punkt 65 i den överklagade domen.

99 Litos påstående att leveransen av WIH-projektet utgör den verkliga huvudsakliga avtalsförpliktelsen är inte heller ägnat att visa att kommissionen agerat otillbörligt, eftersom tribunalen i punkt 64 i den överklagade domen funnit att Lito åsidosatt sin skyldighet enligt avtalet att föra närvarolistor och att registrera utförd arbetstid i enlighet med artikel 14.1 a i de allmänna villkoren i avtalet.

100 Av detta följer att den åttonde grunden ska avvisas, och att den i vart fall inte kan leda till bifall för överklagandet.

Den nionde grunden

Parternas argument

101 Lito har till stöd för sin nionde grund, som avser en bristande motivering, gjort gällande att tribunalen borde ha slagit fast att debetnotan helt saknade grund, eftersom hänvisningen till e-postmeddelandena av den 24 maj 2011 och den 17 augusti 2011 inte var tillräcklig.

102 Kommissionen anser att det saknas fog för Litos argument.

Domstolens bedömning

103 Som nionde grund har Lito i huvudsak anfört att tribunalen har underlåtit att pröva den andra grunden för talan om ogiltigförklaring i första instans, avseende bristande motivering av debetnotorna.

104 Ett argument om att motiveringsskyldigheten enligt artikel 296 FEUF har åsidosatts kan inte godtas i ett mål där talan väckts med stöd av artikel 272 FEUF.

105 Dessutom har tribunalen i punkterna 65–69 i den överklagade domen, i samband med prövningen av genkäromålet, kontrollerat beräkningen av det belopp som kommissionen begärt, på grundval av de uppgifter som lämnats av kommissionen, vilka Lido inte har ifrågasatt.

106 I punkterna 70–72 i den överklagade domen har tribunalen dessutom funnit att kommissionen i vederbörlig ordning hade angett återbetalningsvillkoren och datum för betalning av de begärda beloppen, eftersom dessa framgick både av brevet av den 24 maj 2001 och av de upplysningar som lämnats i själva debetnotan, under rubriken ”Betalningsvillkor”.

107 Härav följer att tribunalen inte gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning med avseende på motiveringsskyldigheten. Den nionde grunden kan således inte leda till bifall för överklagandet.

Den tionde grunden

Parternas argument

108 Lito har till stöd för sin tionde och sista grund, avseende åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar, anfört att kommissionen borde ha slagit fast att kommissionen har vidtagit sanktionsåtgärder på grund av att företaget avvikit från vissa formkrav vad avser det förfarande som ska följas, genom att fem år efter det att det program som låg till grund för WIH-projektet avslutades begära återbetalning av utbetalda belopp, trots att forskningsarbetet utförts i god tro och att det ekonomiska stödet erhållits i enlighet med avtalsförpliktelserna.

109 Kommissionen har erinrat om att målet inte rör Litos genomförande av WIH-projektet, utan Litos fullgörande av dess förpliktelser enligt avtalet i fråga om fastställande av stödberättigande utgifter. Kommissionen har dessutom bestritt att den har gett upphov till berättigade förväntningar hos Lito.

Domstolens bedömning

110 När det gäller principen om skydd för berättigade förväntningar, såsom den slagits fast i den rättspraxis som anges i punkt 27 i förevarande dom, räcker det att fastställa att Lito inte har visat på vilket sätt kommissionen har gett upphov till förväntningar hos Lito om att andra metoder än de som överenskommits i avtalet kunde användas för att fastställa de stödberättigande utgifterna.

111 Det saknas således fog för Litos argument härom.

112 När det gäller den period inom vilken kommissionen kan kräva återbetalning av de utbetalade beloppen, konstaterar domstolen att, vilket även framgår av punkt 79 i den överklagade domen, eftersom kommissionen i enlighet med artikel 17.1 i de allmänna villkoren i avtalet kan inleda en revision avseende en av deltagarna inom fem år från avslutandet av programmet i fråga, kan kommissionen *a fortiori* kräva återbetalning av de utbetalade beloppen inom denna period.

113 Genom att åberopa att det genomfört forskningen inom ramen för WIH-projektet i god tro, försöker Lito återigen att dölja det faktum att förevarande mål endast avser det påstådda åsidosättandet av skyldigheten att föra närvarolistor och registrera arbetstid i enlighet med artikel 14.1 a i de allmänna avtalsvillkoren.

114 Det saknas således fog för Litos argument.

115 Överklagandet kan således inte vinna bifall på den tionde och sista grunden som Lito åberopat.

116 Av det anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall på någon av de grunder som Lito åberopat till stöd för detta.

117 Överklagandet ska följaktligen ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

118 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet avvisas eller ogillas. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, vilken är tillämplig i mål om överklagande enligt artikel 184.1 i desamma, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Lito ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Lito har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE ska ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter